

er gaaet højere op end til 600 Kr., kan der ikke paalægges højere Udgifter, saaledes har jeg i alt Fald forstaaet dette Vædringsforslag. Nu kan jeg imidlertid ikke rigtig rime dette sammen med selve den § 12, med hvilken det er sat i Forbindelse. Der staar i Begyndelsen af 2det Stykke, at Begyndelseslønningerne for Første- eller Gnelærere skulle være ikke under 700 Kr. og ikke over 900 Kr. og saa fremdeles, og der tilføjes senere, at der dog kan gives indtil 100 Kr. lavere eller 200 Kr. højere. Derksom vi imidlertid vedtøge denne Vædring under Nr. 50, synes jeg, det er aldeles betydningsløst, at dette staar i Lovforslaget, thi saa kan hverken Ministeren eller nogen anden saa det sat højere op end til 600 Kr. Jeg mener derhos, der kan være en anden Ubillighed i dette Forslag. Det er vist saaledes, at som vi for Djebliffet have vort Skolevæsen, er der en meget stor Forskel paa, hvad de forskellige Kommuner anvende til deres Skolevæsen. Enkelte Kommuner have anstrengt sig meget for at saa et tidssvarende og godt Skolevæsen og ere selvsølgelig derved komne til store Udgifter, medens andre ikke have holdt Skridt med Tiden og i saa Henseende staa langt tilbage. Jeg mener da, at her er en Begunstigelse for de Kommuner, der ikke have anvendt ret meget paa deres Skolevæsen; naar det absolut skal formenes Autoriteterne at kunne fremtvinge en højere Begyndelsesløn end 600 Kr. Derfor tiltaler dette Vædringsforslag mig ikke, og jeg vil i alt Fald for mit Vedkommende stemme derimod. Medens jeg omtaler disse Lønningssforhold, maa jeg maaste gøre en Bemærkning til selve Lovforslagets § 12, thi selv om dette Vædringsforslag ikke vedtages, er det givet, at der vil blive Første- eller Gnelærere, hvor Begyndelseslønnen kun er 600 Kr., og det er en meget lille Begyndelseslønning, og med Hensyn til Lønningstillægget mener jeg, at det er knapt nok, at Gnelærerne paa Landet stilles saa heldig som Anden-Lærerne og Forstole-Lærervinderne eller overhovedet som Lærerne i Byerne, idet der er 5 Aar mellem deres Lønningssforhøjeelse, ogsaa de første Gange, og det er ikke Tilfældet for Købstadlærernes Vedkommende. Her staar i 4de Stykke af § 12: Lønningstillæggene fastsættes for Første- og Gnelærere til 200 Kr. hvert 5te Aar indtil 800 Kr., som efter Maltallets Indstilling er indskrænket til 600 Kr., hvorimod der gives 100 Kr., naar Læreren har tjent i 20 Aar. Men efter dette skal en Første-Lærer, der begynder med 600 Kr., have tjent i 5 Aar, før han faar en Løn af 800 Kr., og dernæst 5 Aar til, altsaa i det hele 10 Aar,

før han faar en Lønning af 1,000 Kr. Det forekommer mig at være en tarvelig Løn at byde en Første- eller Gnelærer, og jeg vil henstille til Ministeren og Udvalget at overveje til 3dje Behandling, om der ikke kunde foretages en Vædring i dette, saaledes at der ikke gif 5 Aar, før Læreren fik Del i et Lønningstillæg. Jeg mener, det er fuldkommen berettiget i Sammenligning med Købstadlærerne, da der kun er 2 Aar første Gang og 3 Aar næste Gang, før der sker Lønningstillæg. Det var dette, jeg vilde tillade mig at gøre opmærksom paa. — Dernæst er der Betænkningen Nr. 58 om de flydende Skolepenge. Det er allerede omtalt af flere ærede Medlemmer og ogsaa af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds (H. Sorgenfen). Jeg kan fuldt ud slutte mig hertil. Jeg finder ikke, det er en rigtig Maade at ordne Lønningssvæsenet paa, og jeg mener i Grunden, det er meningsløst at give med den ene Haand, hvad man tager med den anden. Der er vistnok ingen, der kan benægte, at man søger at saa disse Skolepenge gjorte flydende, for at de kunne følge med Børnene. — 6 Kr. pr. Barn — hvor der oprettes private Skoler. Jeg mener imidlertid, at det er urigtigt at støtte Privat-Skolerne paa den Maade. — Da jeg nu er inde paa Spørgsmaalet om Fristoler, maa jeg maaste ganske kort motivere min Stilling over for disse Skoler. Dette Spørgsmaal har jo optaget Tankerne meget, og der har ogsaa været talt meget derom under dette Skolelovsforslags Behandling. Jeg vil paa Forhaand sige, at jeg er ikke nogen Modstander af Fristolebevægelsen, jeg ønsker ikke at lægge den mindste Hindring i Vejen for Fristolesagens Udbredelse, idet jeg tror, den har haft en Mission, og at den endnu vil kunne udrette noget til Gavn for det danske Folk, men jeg mener kun ikke, at det er Vejen at gaa, naar der er Tale om fra Lovgivningsmagtens Side at støtte den private Skolevirksomhed, at gøre det i Form af Skolepenge. Derksom vi ville opfatte det Spørgsmaal: Hvad er Grunden til, at en Fristole oprettes i et Skoledistrikt eller i en Kommune, saa ville vist alle svare, som der nu blev lagt af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds, at det er ikke, fordi der er en udhygig eller mindre nidkær Lærer paa det Sted, men de oprettes sikkert i de allerfleste Tilfælde — deri tror jeg, at ogsaa Fristolens varmeste Talsmænd ville give mig Ret — hvor der er et andet kirkeligt Livssyn hos enkelte af Skoledistriktets Beboere, og hvor der ønskes, at Børnene skulle undervises i en noget